

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 3ης Φεβρουαρίου 2017*

«Θεσμικό δίκαιο — Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών — Προστασία των εθνικών και γλωσσικών μειονοτήτων και ενίσχυση της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης — Άρνηση καταχωρίσεως — Πρόδηλη έλλειψη νομοθετικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής — Υποχρέωση αιτιολογήσεως — Άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', και παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 211/2011»

Στην υπόθεση T-646/13,

Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους E. Johansson, J. Lund και C. Lund και, εν συνεχεία, από τους E. Johansson και T. Hieber, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από

την **Ουγγαρία**, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér, την A. Pálffy και τον G. Szima,

παρεμβαίνουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον H. Krämer,

καθής,

υποστηριζόμενης από

τη **Σλοβακική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από την B. Riczioná,

και

τη **Ρουμανία**, εκπροσωπούμενη από τον R. Radu και τις R. Hațieganu, D. Bulancea και A. Wellman,

παρεμβαίνουσες,

με αντικείμενο αίτημα, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, περί ακυρώσεως της αποφάσεως C(2013) 5969 τελικό της Επιτροπής, της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση καταχωρίσεως της προτάσεως ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe»,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen, πρόεδρο, I. Pelikánová και E. Buttigieg (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: S. Bukšek Tomas, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 16ης Σεπτεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 15 Ιουλίου 2013 η προσφεύγουσα, Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe, αποτελούμενη από τους Hans Heinrich Hansen, Hunor Kelemen, KarlHeinz Lambertz, την Jannewietske Annie De Vries, τους Valentin Inzko, Alois Durnwalder και την Anke Sproorendonk, υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την πρόταση ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe» (στο εξής: πρόταση ΕΠΠ), με αντικείμενο, σύμφωνα με τις ελάχιστες πληροφορίες που απαιτούνται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΕ) 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ 2011, L 65, σ. 1), σε συνδυασμό προς το παράρτημα II του κανονισμού (στο εξής: απαιτούμενες πληροφορίες), να απευθυνθεί έκκληση «στην Ευρωπαϊκή Ένωση να βελτιώσει την προστασία των προσώπων τα οποία ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες και να ενισχύσει την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία εντός της Ένωσης». Από τις ίδιες πληροφορίες, οι οποίες παρασχέθηκαν στο πλαίσιο των απαιτούμενων πληροφοριών, προκύπτει ότι σκοπός της προτάσεως ΕΠΠ ήταν να απευθυνθεί έκκληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση «να θεσπίσει σειρά νομικών πράξεων προκειμένου να βελτιώσει την προστασία των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές ή γλωσσικές μειονότητες και να ενισχύσει την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία [στο έδαφος της]», οι δε «πράξεις αυτές θα έπρεπε να περιλαμβάνουν μέτρα σχετικά με τις περιφερειακές και τις μειονοτικές γλώσσες, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό, την περιφερειακή πολιτική, τη συμμετοχή, την ισότητα, το περιεχόμενο των μέσων ενημερώσεως, καθώς και την παρεχόμενη από τις περιφερειακές αρχές κρατική στήριξη».
- 2 Επιπροσθέτως, από τις λεπτομερέστερες πληροφορίες οι οποίες, σύμφωνα με το παράρτημα II, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011, παρατέθηκαν ως παράρτημα στις πληροφορίες οι οποίες παρασχέθηκαν στο πλαίσιο των απαιτούμενων πληροφοριών (στο εξής: συμπληρωματικές πληροφορίες), προκύπτει ότι η ως άνω πρόταση αποσκοπεί στη θέσπιση σειράς νομικών πράξεων οι οποίες απαριθμούνται και περιγράφονται στα κεφάλαια 2 έως 7 των συμπληρωματικών πληροφοριών. Στο κεφάλαιο 8 των πληροφοριών αυτών, με τίτλο «Ρήτρα διασφαλίσεως», οι διοργανωτές σημειώνουν ότι, για κάθε μία από τις οικείες προτάσεις νομικών πράξεων, η πρόταση ΕΠΠ υποδεικνύει, ενδεικτικώς, τη νομική βάση και το είδος της προς θέσπιση πράξεως που κατά την κρίση των διοργανωτών είναι τα πλέον πρόσφορα, ότι κάθε μία από τις προτάσεις θα έπρεπε να εξετασθεί χωριστά και ότι το απαράδεκτο μίας ή πλειόνων εξ αυτών δεν θα έπρεπε να καθιστά απαράδεκτες και τις λοιπές προτάσεις οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Επιτροπής.

- 3 Με την απόφαση C(2013) 5969 τελικό, της 13ης Σεπτεμβρίου 2013 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση καταχώρισης της προτάσεως ΕΠΠ για τον λόγο ότι η συγκεκριμένη πρόταση προδήλως δεν ενέπιπτε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων βάσει των οποίων δύναται να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 4 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 25 Νοεμβρίου 2013, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 5 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 6 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 7 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος, της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, επετράπη στη μεν Ουγγαρία να παρέμβει υπέρ της προσφεύγουσας, στη δε Σλοβακική Δημοκρατία καθώς και στη Ρουμανία να παρέμβουν υπέρ της Επιτροπής.

Σκεπτικό

- 8 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους, εκ των οποίων ο μεν πρώτος αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, καθώς και στο άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011, ο δε δεύτερος από παράβαση του άρθρου 11 ΣΕΕ, του άρθρου 24, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011.
- 9 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την Ουγγαρία, προσάπτει στην Επιτροπή ότι περιορίστηκε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, να επισημάνει, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις, ότι ορισμένα από τα θέματα για τα οποία η προσφεύγουσα την καλούσε, στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, να υποβάλει προτάσεις νομικών πράξεων της Ένωσης πράγματι ενέπιπταν στις αρμοδιότητές της, ενώ, εν συνεχεία, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ έπρεπε να απορριφθεί εξ ολοκλήρου, για τον λόγο ότι η μερική καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ δεν προβλεπόταν από τον κανονισμό 211/2011. Κατά την προσφεύγουσα, η τήρηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως είναι σημαντική κατά μείζονα λόγο δεδομένου, αφενός, ότι η πρόταση ΕΠΠ αποτελεί μέσο δημοκρατικής συμμετοχής των πολιτών στη νομοθετική διαδικασία, το οποίο θα έπρεπε να είναι προσιτό και ευχερές στην εφαρμογή του, και, αφετέρου, ότι οι διοργανωτές προτάσεων ΕΠΠ δεν είναι, κατά κανόνα, επαγγελματίες νομικοί.
- 10 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε επισημάνει μεταξύ των προτάσεων που αναφέρονται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ εκείνες που, κατ' αυτήν, προδήλως δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Δεύτερον, θα έπρεπε να είχε διατυπώσει τους λόγους για τους οποίους κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα όσον αφορά κάθε μία από τις επίμαχες προτάσεις. Ελλείψει αιτιολογίας, οι διοργανωτές δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν ποια τμήματα της

προτάσεως ΕΠΠ πρέπει να αφορά η απόδειξη της βασιμότητας της αιτήσεώς τους και καθίσταται αδύνατον για αυτούς να προσαρμόσουν, εν ανάγκη, την πρόταση ΕΠΠ προς όσα υπαγορεύει η Επιτροπή ώστε να της υποβάλουν νέα πρόταση. Εξάλλου, η στάση της Επιτροπής θα είχε ως συνέπεια να ωθήσει τους συντάκτες της προτάσεως ΕΠΠ να υποβάλουν χωριστή πρόταση για κάθε ένα από τα ένδεκα μέτρα που ζητούνται με αυτήν, πράγμα που θα αντέβαινε στην αρχή της οικονομίας της διαδικασίας και δεν θα συνέβαλλε στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών και στο να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 211/2011.

- 11 Σε αυτό το πλαίσιο, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, αντιθέτως προς όσα διατείνεται η Επιτροπή, οι πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο προτάσεως ΕΠΠ οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημά της, εν προκειμένω οι πληροφορίες σχετικά με τις ένδεκα συγκεκριμένες προτάσεις εκδόσεως νομικών πράξεων, έχουν την ίδια σπουδαιότητα με τις πληροφορίες που παρέχονται κατ' εφαρμογήν του παραρτήματος II, σημείο 2, του κανονισμού 211/2011. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το ως άνω παράρτημα II, η περιγραφή του αντικείμενου η οποία παρατίθεται στο σώμα της αιτήσεως καταχωρίσεως «δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 200 χαρακτήρες», ενώ οι διοργανωτές προτάσεως ΕΠΠ έχουν τη δυνατότητα να «παραθέσουν σε παράρτημ[ά]» της «περισσότερες πληροφορίες», μεταξύ άλλων, για το «αντικείμεν[ό]» της.
- 12 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση θα έπρεπε να είχαν αναφερθεί οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι ο κανονισμός 211/2011 δεν της επιτρέπει τη μερική καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ. Συγκεκριμένα, ούτε η διατύπωση του κανονισμού ούτε οι Συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτής της ερμηνείας. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο δεδομένου ότι στην πρόταση ΕΠΠ επισημαινόταν ρητώς ότι επιθυμία των συντακτών της ήταν να εξετάσει η Επιτροπή χωριστά κάθε μία από τις ένδεκα προτάσεις που αναφέρονται στο παράρτημα και ότι το απαράδεκτο ορισμένων εξ αυτών δεν θα έπρεπε να επηρεάσει το παραδεκτό των λοιπών προτάσεων. Η άσκηση, από πολίτες οι οποίοι δεν είναι εξειδικευμένοι νομικοί, των δικαιωμάτων τους, και η σημασία της προτάσεως ΕΠΠ ως στοιχείου άμεσης δημοκρατίας επιβάλλουν στην Επιτροπή την ως άνω υποχρέωση αιτιολογήσεως.
- 13 Κατά την Επιτροπή, η οποία υποστηρίζεται από τη Σλοβακική Δημοκρατία και τη Ρουμανία, η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει τους κύριους λόγους της αρνήσεως καταχωρίσεως λαμβανομένου υπόψη του αντικείμενου της προτάσεως ΕΠΠ, όπως αυτό είναι διατυπωμένο στο σώμα της προτάσεως, ήτοι την προστασία των μειονοτήτων και την προαγωγή της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας. Κατά την Επιτροπή, από την οικονομία του παραρτήματος II του κανονισμού 211/2011 προκύπτει ότι το αντικείμενο μιας προτάσεως προσδιορίζεται κατά τρόπο οριστικό στο σώμα της, ενώ οι διευκρινίσεις οι οποίες παρέχονται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ έχουν αποκλειστικώς ενδεικτική και ενημερωτική αξία, χωρίς να δύνανται να διευρύνουν ή να περιορίσουν το αντικείμενό της. Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από το γεγονός ότι, στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, οι συντάκτες της καλούν την Επιτροπή να εξετάσει, λαμβανομένου υπόψη κάθε θέματος που αναφέρεται σε αυτό, μήπως η πρόταση είναι προδήλως απαράδεκτη.
- 14 Εξάλλου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση επισημαίνεται σαφώς ότι μια πρόταση ΕΠΠ δεν δύναται να καταχωρισθεί αφής στιγμής ένα τμήμα της κείται, όπως εν προκειμένω, εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής βάσει των οποίων αυτή δύναται να προτείνει τη θέσπιση νομικής πράξεως για την εφαρμογή των Συνθηκών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να εκθέσει τους λόγους της ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011 στην οποία βασίζεται, εκτός εάν, εν αντιθέσει προς όσα ισχύουν εν προκειμένω, προβλήθηκαν αντίθετα νομικά επιχειρήματα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 15 Κατά πάγια νομολογία, η κατά το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ υποχρέωση αιτιολογήσεως ατομικής αποφάσεως σκοπεί να παράσχει στον ενδιαφερόμενο επαρκείς ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση είναι πράγματι νόμιμη ή, ενδεχομένως, ενέχει πλημμέλεια δυνάμενη να θέσει εν αμφιβόλω

το κύρος της και να καταστήσει δυνατή την εκ μέρους του δικαστή της Ένωσης άσκηση του ελέγχου νομιμότητας της αποφάσεως αυτής. Το άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011, κατά το οποίο η Επιτροπή γνωστοποιεί στους διοργανωτές τους λόγους απορρίψεως της προτάσεως ΕΠΠ, αποτελεί ειδική έκφανση της εν λόγω υποχρεώσεως αιτιολογήσεως στον τομέα της ΕΠΠ (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2015, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, T-450/12, υπό αναίρεση, EU:T:2015:739, σκέψεις 22 και 23).

- 16 Κατά πάγια, επίσης, νομολογία, η απαιτούμενη βάσει του άρθρου 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της επίμαχης πράξεως. Η απαίτηση περί αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως δε το περιεχόμενο της πράξεως και το είδος των προβαλλόμενων λόγων. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα κατά πόσον η αιτιολογία μιας πράξεως ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνον βάσει του γράμματός της, αλλά και του πλαισίου της (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2015, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, T-450/12, υπό αναίρεση, EU:T:2015:739, σκέψη 24).
- 17 Εν προκειμένω, η απόρριψη της αιτήσεως καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ δύναται να θίξει αυτή καθαυτήν την αποτελεσματικότητα της ασκήσεως του δικαιώματος των πολιτών να υποβάλουν πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Κατά συνέπεια, τέτοια απόφαση πρέπει να καθιστά σαφείς τους λόγους της εν λόγω απορρίψεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2015, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, T-450/12, υπό αναίρεση, EU:T:2015:739, σκέψη 25).
- 18 Πράγματι, ο πολίτης ο οποίος υπέβαλε πρόταση ΕΠΠ πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους αυτή δεν καταχωρίστηκε από την Επιτροπή, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να καλείται, οσάκις της υποβάλλεται τέτοια πρόταση, να την αξιολογήσει, αλλά επίσης να εξειδικεύσει τους διάφορους λόγους της απορριπτικής αποφάσεως, λαμβανομένης υπόψη της επιπτώσεώς της στην αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος το οποίο κατοχυρώνεται στη Συνθήκη. Τούτο απορρέει από την ίδια τη φύση του δικαιώματος αυτού, το οποίο, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 1 του κανονισμού 211/2011, έχει ως σκοπό να ενισχύσει την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και να βελτιώσει τη δημοκρατική λειτουργία της Ένωσης μέσω της συμμετοχής των πολιτών στη δημοκρατική ζωή της Ένωσης (βλ. απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2015, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, T-450/12, υπό αναίρεση, EU:T:2015:739, σκέψη 26).
- 19 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η πρόταση ΕΠΠ έχει ως κύριο σκοπό τη θέσπιση σειράς νομικών πράξεων της Ένωσης προκειμένου να βελτιωθεί η προστασία των προσώπων τα οποία ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες και να ενισχυθεί η πολιτιστική και η γλωσσική πολυμορφία εντός της Ένωσης. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η πρόταση ΕΠΠ υποδεικνύει, προς τον σκοπό αυτόν, ως δυνατές νομικές βάσεις τα άρθρα 19 έως 20, 25, 62, 79, 107 έως 109, 118, 165, 167, 173, 177 έως 178 και 182 ΣΛΕΕ, τα άρθρα 2 και 3 ΣΕΕ και τα άρθρα 21 και 22 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 20 Συναφώς, η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει ότι, καίτοι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των προσώπων τα οποία ανήκουν σε μειονότητες αποτελεί αξία της Ένωσης μνημονευόμενη στο άρθρο 2 ΣΕΕ, καμία διάταξη των Συνθηκών δεν παρέχει νομική βάση για τη θέσπιση νομοθετικών πράξεων με σκοπό την προώθηση αυτών των δικαιωμάτων. Εξάλλου, καίτοι, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης οφείλουν να σέβονται την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία και υποχρεούνται, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη να αποφεύγουν οποιαδήποτε διάκριση βασιζόμενη στην ιδιότητα μέλους εθνικής μειονότητας, καμία από τις διατάξεις αυτές δεν παρέχει νομική βάση για οποιαδήποτε ενέργεια των θεσμικών οργάνων προς τον σκοπό αυτόν.

- 21 Η Επιτροπή προσθέτει ότι σε σχέση με ορισμένες από τις πράξεις που ζητούνται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, οι οποίες δύνανται να συμβάλουν στην επίτευξη του κύριου σκοπού, ήτοι την προστασία των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι, ατομικές εξεταζόμενες, εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων βάσει των οποίων η Επιτροπή δύναται να υποβάλει πρόταση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών, αλλά ο κανονισμός σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών δεν προβλέπει την καταχώριση τμήματος ή τμημάτων προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι Συνθήκες δεν παρέχουν καμία νομική βάση για την υποβολή πλήρους σειράς προτάσεων όπως αυτές που αναφέρονται στην αίτηση καταχωρίσεως και ότι, συνεπώς, η πρόταση ΕΠΠ προδήλως δεν εμπίπτει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής βάσει των οποίων αυτή δύναται να υποβάλει πρόταση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.
- 22 Καίτοι προκύπτει σαφώς από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η Επιτροπή απορρίπτει την καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ λόγω του ότι δεν πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011 και ότι, συναφώς, παρέχει ορισμένη αιτιολογία, διαπιστώνεται εντούτοις ότι αυτή είναι προδήλως ανεπαρκής υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 17 και 18 ανωτέρω, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των συμπληρωματικών πληροφοριών που παρέθεσαν οι διοργανωτές στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, για τη θέσπιση συγκεκριμένων νομικών πράξεων της Ένωσης στους διάφορους τομείς οι οποίοι απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της επίμαχης προτάσεως.
- 23 Πράγματι, το παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ περιλαμβάνει λεπτομερείς συμπληρωματικές πληροφορίες, κατανεμημένες σε οκτώ κεφάλαια, επί του ακριβούς περιεχομένου της εν λόγω προτάσεως, οι οποίες παρασχέθηκαν κατ' εφαρμογήν του παραρτήματος II, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011, το οποίο προβλέπει ότι οι διοργανωτές προτάσεως ΕΠΠ δύναται να παραθέσουν σε παράρτημα περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο, τους στόχους και το πλαίσιο της προτεινόμενης πρωτοβουλίας και να υποβάλουν, εάν το επιθυμούν, σχέδια νομικής πράξεως.
- 24 Έτσι, μετά το πρώτο κεφάλαιο το οποίο είναι αφιερωμένο στη σημασία που αποδίδει η Ένωση στον σεβασμό και στην προστασία των μειονοτήτων, καθώς και στον σεβασμό της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας μέσω, ιδίως, ορισμένων διατάξεων των Συνθηκών, όπως τα άρθρα 1 έως 3 ΣΕΕ, καθώς και τα άρθρα 9 και 10 ΣΛΕΕ, τα κεφάλαια 2 έως 7 του παραρτήματος της προτάσεως ΕΠΠ εκθέτουν ένδεκα τομείς στους οποίους θα έπρεπε να καταρτισθούν προτάσεις πράξεων από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και περιλαμβάνουν, προς τον σκοπό αυτόν, ακριβείς υποδείξεις ως προς το είδος των προς θέσπιση πράξεων, το περιεχόμενο των εν λόγω πράξεων και τις αντίστοιχες νομικές βάσεις στη Συνθήκη ΛΕΕ.
- 25 Σκοπός της προτάσεως ΕΠΠ είναι ιδίως η θέσπιση:
- συστάσεως του Συμβουλίου «σχετικά με την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης», δυνάμει του άρθρου 167, παράγραφος 5, δεύτερη περίπτωση, ΣΛΕΕ και του άρθρου 165, παράγραφος 4, δεύτερη περίπτωση, ΣΛΕΕ [κεφάλαιο 2.1].
 - προτάσεως αποφάσεως ή κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δυνάμει του άρθρου 167, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ και του άρθρου 165, παράγραφος 4, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την προσαρμογή «των προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις μικρές περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες» [κεφάλαιο 2.2].
 - προτάσεως αποφάσεως ή κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 167, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ και του άρθρου 165, παράγραφος 4, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο τη δημιουργία κέντρου γλωσσικής

πολυμορφίας το οποίο θα ενισχύσει τη συνειδητοποίηση της σημασίας των περιφερειακών και μειονοτικών γλωσσών και θα προωθήσει την πολυμορφία σε όλα τα επίπεδα, δράση η οποία θα χρηματοδοτηθεί κυρίως από την Ένωση [κεφάλαιο 2.3].

- προτάσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δυνάμει των άρθρων 177 και 178 ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την προσαρμογή των κοινών διατάξεων για τα περιφερειακά ταμεία της Ένωσης, ώστε να συμπεριληφθούν στους θεματικούς στόχους η προστασία των μειονοτήτων και η προώθηση της πολιτικής και της γλωσσικής πολυμορφίας [κεφάλαιο 3.1].
- προτάσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και του άρθρου 182, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την τροποποίηση του κανονισμού για το πρόγραμμα «Horizon 2020» προκειμένου να βελτιωθεί η έρευνα επί της προστιθέμενης αξίας που μπορούν να προσδώσουν οι εθνικές μειονότητες και η πολιτιστική και η γλωσσική πολυμορφία στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στις περιφέρειες της Ένωσης [κεφάλαιο 3.2].
- προτάσεως οδηγίας, κανονισμού ή αποφάσεως του Συμβουλίου, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και του άρθρου 25 ΣΛΕΕ, προκειμένου να ενισχυθεί στο εσωτερικό της Ένωσης η θέση των πολιτών οι οποίοι ανήκουν σε εθνική μειονότητα ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι εύλογες ανησυχίες τους κατά την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [κεφάλαιο 4].
- προτάσεων λήψεως αποτελεσματικών μέτρων καταπολεμήσεως των διακρίσεων και προωθήσεως της ίσης μεταχειρίσεως, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις εθνικές μειονότητες, ιδιαιτέρως δε μέσω της αναθεωρήσεως των υφιστάμενων οδηγιών του Συμβουλίου στον τομέα της ίσης μεταχειρίσεως, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ [κεφάλαιο 5.1].
- προτάσεων τροποποιήσεως της νομοθεσίας της Ένωσης προκειμένου να διασφαλισθεί η οιονεί ίση μεταχείριση μεταξύ των ανιθαγενών και των πολιτών της Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 79, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ [κεφάλαιο 5.2].
- προτάσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δυνάμει του άρθρου 118 ΣΛΕΕ, προκειμένου να κατοχυρωθεί ενιαίο δικαίωμα του δημιουργού το οποίο θα καθιστά δυνατή τη θεώρηση του συνόλου της Ένωσης ως εσωτερικής αγοράς στον τομέα των δικαιωμάτων του δημιουργού [κεφάλαιο 6.1].
- προτάσεως τροποποιήσεως της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (ΕΕ 2010, L 95, σ. 1), προκειμένου να διασφαλιστεί η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η λήψη οπτικοακουστικού περιεχομένου στις περιφέρειες όπου κατοικούν εθνικές μειονότητες, δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και του άρθρου 62 ΣΛΕΕ [κεφάλαιο 6.2], και
- προτάσεως κανονισμού του Συμβουλίου ή της Επιτροπής ή προτάσεως αποφάσεως του Συμβουλίου, προκειμένου να εισαχθεί εξαίρεση κατά κατηγορία για σχέδια που προωθούν τις εθνικές μειονότητες και τον πολιτισμό τους, δυνάμει του άρθρου 109 ΣΛΕΕ, του άρθρου 108, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ ή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ [κεφάλαιο 7].

²⁶ Στο τελευταίο κεφάλαιο, οι διοργανωτές τονίζουν ότι η θέσπιση του συνόλου των οικείων προτάσεων νομικών πράξεων στους προαναφερθέντες τομείς θα σηματοδοτούσε σημαντική βελτίωση της προστασίας των μειονοτήτων στην Ένωση και ότι οι επισημάνσεις σχετικά με το είδος πράξεως και τις νομικές βάσεις γίνονται ενδεικτικώς και μόνο. Οι διοργανωτές επισημαίνουν ότι, μολονότι, κατ' αυτούς,

όλες οι ως άνω προτάσεις εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, προσδοκούν ότι κάθε πρόταση θα εξετασθεί χωριστά και ότι, στην περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει κάποια από αυτές απαράδεκτη, τούτο δεν θα έχει συνέπειες για τις λοιπές προτάσεις που θα κριθούν παραδεκτές.

- 27 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή παρέλειψε να προσδιορίσει καθ' οιονδήποτε τρόπο ποιες από τις ένδεκα προτάσεις νομικών πράξεων προδήλως δεν ενέπιπταν, κατά τη γνώμη της, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων βάσει των οποίων δύναται να υποβάλει πρόταση νομικής πράξεως της Ένωσης, καθώς και να παραθέσει οιαδήποτε αιτιολογία προς στήριξη της σχετικής εκτιμήσεώς της, παρά τις συγκεκριμένες επισημάνσεις στις οποίες προέβησαν οι διοργανωτές ως προς το είδος προτεινόμενης πράξεως, καθώς και ως προς τις αντίστοιχες νομικές βάσεις και το περιεχόμενο αυτών των πράξεων.
- 28 Πράγματι, καίτοι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 19 της παρούσας αποφάσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση υπενθυμίζει τις διάφορες νομικές βάσεις που αναφέρουν οι διοργανωτές στις συμπληρωματικές πληροφορίες προς στήριξη της προτάσεως ΕΠΠ και, εν συνεχεία, επισημαίνει ότι, για ορισμένες από τις αναφερόμενες στις συμπληρωματικές πληροφορίες πράξεις, ενδεχομένως να είναι αρμόδια να υποβάλει πρόταση πράξεως της Ένωσης, η ως άνω απόφαση περιορίζεται στην εξέταση του άρθρου 2 και του άρθρου 3, παράγραφος 3, ΣΕΕ, καθώς και του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, τα οποία μνημονεύονται στο κεφάλαιο 1 του παραρτήματος της ως άνω προτάσεως, και εν συνεχεία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, καθόσον μόνον τμήματα της προτάσεως ΕΠΠ είναι δυνατόν να καταχωρισθούν, η σχετική αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.
- 29 Έτσι, ακόμα κι αν υποθεθεί ότι είναι βάσιμη η θέση την οποία κατ' ουσίαν υποστηρίζει η Επιτροπή, κατά την οποία μια πρόταση ΕΠΠ δεν μπορεί, ανεξαρτήτως του περιεχομένου της, να καταχωρισθεί εάν κριθεί εν μέρει απαράδεκτη από το εν λόγω θεσμικό όργανο, εν πάση περιπτώσει δεν δόθηκε η δυνατότητα στους διοργανωτές να κατανοήσουν ποιες από τις προτάσεις που διατύπωσαν στο παράστημα της προτάσεως ΕΠΠ δεν ενέπιπταν, κατά την Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011, ούτε να πληροφορηθούν τους λόγους που οδήγησαν σε αυτήν την εκτίμηση και, κατά συνέπεια, δεν τους δόθηκε η δυνατότητα να αμφισβητήσουν το βάσιμο της επίμαχης εκτιμήσεως, όπως ακριβώς δεν παρέχεται στο Γενικό Δικαστήριο η δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχό του επί της νομιμότητας της εκτιμήσεως της Επιτροπής. Κατά τα λοιπά, ελλείψει πλήρους αιτιολογίας, η τυχόν υποβολή νέας προτάσεως ΕΠΠ, λαμβανομένων υπόψη των αντιρρήσεων της Επιτροπής όσον αφορά το παραδεκτό ορισμένων προτάσεων, θα διακυβευόταν σοβαρά, όπως ακριβώς και η επίτευξη των στόχων που υπενθυμίζονται στην αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 211/2011, ήτοι η ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στον δημοκρατικό βίο και το να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή.
- 30 Τούτο ισχύει ιδίως καθόσον, όπως παραδέχθηκε και η ίδια η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι πληροφορίες οι οποίες εμφανίζονται στο «σώμα» της αιτήσεως καταχωρίσεως, ήτοι οι πληροφορίες οι οποίες παρασχέθηκαν στο πλαίσιο των απαιτούμενων πληροφοριών, δεν είναι οι μόνες που πρέπει να ληφθούν υπόψη από το εν λόγω θεσμικό όργανο προκειμένου να διερευνηθεί εάν η επίμαχη πρόταση πληροί τις προϋποθέσεις καταχωρίσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011.
- 31 Πράγματι, το παράρτημα II του κανονισμού 211/2011, με τίτλο «Απαιτούμενες πληροφορίες για την καταχώριση προτεινόμενης πρωτοβουλίας πολιτών», στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού και το οποίο έχει την ίδια δεσμευτική ισχύ με εκείνη του ως άνω κανονισμού (απόφαση της 10ης Μαΐου 2016, *Izsák και Dabis κατά Επιτροπής*, T-529/13, υπό αναίρεση, EU:T:2016:282, σκέψη 45), προβλέπει ότι οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται με σκοπό την καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ στο επιγραμμικό μητρώο της Επιτροπής αφορούν, μεταξύ άλλων, το «αντικείμενο, το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 200 χαρακτήρες» και την «περιγραφή των στόχων της προτεινόμενης πρωτοβουλίας πολιτών για την οποία καλείται να αναλάβει δράση η Επιτροπή, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 500 χαρακτήρες»,

διευκρινίζοντας ότι οι διοργανωτές «δύνανται να παραθέσουν σε παράρτημα περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο, τους στόχους και το πλαίσιο της προτεινόμενης πρωτοβουλίας πολιτών» και ότι «μπορούν επίσης, αν το επιθυμούν, να υποβάλουν σχέδιο νομικής πράξης».

- 32 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή στα δικόγραφα της, οι «πληροφορίες στις οποίες αναφέρεται το παράρτημα II» του κανονισμού 211/2011, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 4 του ως άνω κανονισμού, δεν περιορίζονται στις ελάχιστες πληροφορίες οι οποίες, βάσει του ως άνω παραρτήματος, πρέπει να παρασχεθούν για την καταχώριση της αιτήσεως στο μητρώο (απόφαση της 10ης Μαΐου 2016, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, T-529/13, υπό αναίρεση, EU:T:2016:282, σκέψη 48). Ειδικότερα, το αναγνωριζόμενο στο παράρτημα II του κανονισμού 211/2011 δικαίωμα των διοργανωτών της προτάσεως πρωτοβουλίας να υποβάλουν συμπληρωματικές πληροφορίες ή και σχέδιο νομικής πράξεως της Ένωσης συνεπάγεται την υποχρέωση της Επιτροπής να εξετάζει τις εν λόγω πληροφορίες, όπως και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία η οποία παρέχεται στο πλαίσιο του εν λόγω παραρτήματος, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής διοικήσεως, με την οποία συνδέεται η υποχρέωση του αρμοδίου θεσμικού οργάνου να εξετάσει, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία της οικείας υποθέσεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 10ης Μαΐου 2016, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, T-529/13, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναίρεσεως, EU:T:2016:282, σκέψεις 49, 50, 56 και 57) και, κατά συνέπεια, να αιτιολογεί, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 17 και 18 ανωτέρω και υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης, την απόφασή της υπό το πρίσμα όλων αυτών των πληροφοριών.
- 33 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση προδήλως δεν περιλαμβάνει επαρκή στοιχεία τα οποία επιτρέπουν στη μεν προσφεύγουσα να πληροφορηθεί το σκεπτικό της αρνήσεως καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ υπό το πρίσμα των διάφορων πληροφοριών που περιέχει η ως άνω πρόταση και να ενεργήσει αναλόγως, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας της αρνήσεως καταχωρίσεως.
- 34 Κατά συνέπεια, χωρίς να είναι καν αναγκαίο να δοθεί απάντηση στην αιτίαση της προσφεύγουσας κατά την οποία η Επιτροπή θα έπρεπε, επιπροσθέτως, να είχε εκθέσει τους λόγους στους οποίους στηρίχθηκε η ερμηνεία της, κατά την οποία μια πρόταση ΕΠΠ δεν μπορεί να καταχωρισθεί εάν ορισμένα εκ των προτεινόμενων μέτρων δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Επιτροπής δυνάμει των οποίων αυτή μπορεί να υποβάλει νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών, προκύπτει το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως καθόσον δεν επισήμανε ποια εκ των μέτρων που αναφέρονται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ δεν ενέπιπταν στην αρμοδιότητά της, ούτε παρέθεσε τις αιτιολογίες στις οποίες ερείδεται αυτό το συμπέρασμα, και ότι, κατά συνέπεια, και μόνο για αυτόν τον λόγο, η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, χωρίς να απαιτείται η εξέταση του δεύτερου λόγου ακυρώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 35 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδά της καθώς και στα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της τελευταίας. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Ακυρώνει την απόφαση C(2013) 5969 τελικό της Επιτροπής, της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση καταχώρισης της προτάσεως ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe».**
- 2) **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα δικαστικά έξοδα της Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe.**
- 3) **Η Ουγγαρία, η Σλοβακική Δημοκρατία και η Ρουμανία φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Φεβρουαρίου 2017.

(υπογραφές)